

Vertikal och horisontell frälsning

Predikan i Pingstkyrkan Lindesberg

Inledning

Idag vill jag tala om frälsning utifrån både ett vertikalt och ett horisontellt perspektiv. Förra söndagen fick vi lyssna till Gunnar Lindgrens drömbilder, och där ingick försoning mellan människor som en viktig bit. Och när jag i veckan läste i en bok om frälsningen som Jesus vunnit slog det mig plötsligt följande: mycket av den omoral och de problem vi ser omkring oss när det gäller mänskliga relationer är försök av människor att lösa de relationsproblem och det främlingskap som finns mellan olika grupper av människor *utan* att blanda in Gud.

Försoningen som Jesus vann på korset har ju i första hand ett vertikalt perspektiv, att människor blir försonade med Gud och Gud med människor, men som en följd av denna vertikala försoning kan människor också försonas horisontellt, med sig själva och med sina medmänniskor, och därför lösa sina relationsproblem.

Problemet idag i Sverige är att när människan försöker *försonas horisontellt utan att först försonats vertikalt* med Gud genom att kapitulera inför Jesus som sin Frälsare, blir den försoning hon försöker åstadkomma mellan grupper av människor bara en förvrängd och dålig kopia av den försoning som Kristus vill verka mellan människor. Jag kommer att ge exempel på detta senare i predikan.

Låt oss konstatera: sann försoning måste därför börja mellan Gud och människor, sedan fortsätta med människor sinsemellan. Innan samhället kan förändras, måste människors hjärtan förändras.

Bibeltext

Påminn dem om att de skall underordna sig och lyda myndigheter och makthavare och vara beredda att göra allt som är gott, att inte förolämpa någon utan hålla frid och vara tillmötesgående och visa vänlighet mot alla människor. Vi var själva en gång oförnuftiga, olydiga och vilsegångna. Vi var slavar under många slags begär och lustar, vi levde i ondska och avund, vi var avskyvärda och vi hatade varandra. Men när Guds, vår Frälsares, godhet och kärlek till människorna uppenbarades, frälste han oss, inte för rättfärdiga gärningar som vi hade gjort, utan på grund av sin barmhärtighet, genom ett bad till ny födelse och förnyelse i den helige Ande, som han rikligt utgjöt över oss genom Jesus Kristus, vår Frälsare. Detta skedde för att vi skulle stå rättfärdiga genom hans nåd och, som vårt hopp är, bli arvingar till det eviga livet. Detta är ett ord att lita på, och jag vill

att du med kraft inskärper det, så att de som tror på Gud vinnlägger sig om att göra goda gärningar. Sådant är gott och nyttigt för människorna. (Brevet till Titus 3:1-8 SFB)

Predikan

1. Mänskliga relationsproblem beror på människans synd och hennes brustna relation med Gud
 - 1.1. Detta ser vi direkt efter fallet i Edens lustgård. Mannen och kvinnan såg att de var nakna, och blev som främlingar för varandra och för Gud -- de gömde sig när han kom gående i lustgården. Kain mördade sin broder Abel. Sedan degenererar människosläktet snabbt. Utan Gud blir människan såsom ett djur, som drivs hit och dit utan värdighet och förstånd.
 - 1.2. Texten säger ju: *Vi var själva en gång oförnuftiga, olydiga och vilsegångna. Vi var slavar under många slags begär och lustar, vi levde i ondska och avund, vi var avskyvärda och vi hatade varandra.*
 - 1.3. Hela Bibeln säger likadant: *en brusten relation med Gud gör att människan förlorar förmågan att leva fredligt med sig själv och med sin omgivning.*
2. Jesus har vunnit en vertikal försoning för oss
 - 2.1. Den bygger på att Guds kärlek och godhet uppenbarades -- detta skedde på korset där Jesus bar din och min synd och tog straffet på sig
 - 2.2. Den beror inte på rättfärdiga gärningar som vi har gjort -- Gud har en gång för alla frikopplat frälsningen från alla våra ansträngningar.
 - 2.3. I den frälsningen förklaras vi rättfärdiga genom hans nåd och barmhärtighet -- vi blir förklarade oskyldiga till den synd vi begått på grund av hans oförtjänta godhet mot oss
 - 2.4. Vi får ett hopp om det eviga arvet -- som barn till Gud har vi arvsrätt till himmelen
 - 2.5. Vi tar emot denna frälsning genom pånyttfödelsen, dopet och Andens utgjutande över oss -- omvändelse, tro och andedop
3. Jesus har också vunnit en horisontell försoning för oss
 - 3.1. Försoning mellan människor utan Gud leder till mer problem och främlingskap
 - 3.1.1. Relationen mellan mannen och kvinnan skadades genom syndens intåg. Människor försöker idag lösa problemen genom att 1) upplösa könsgränserna både ifråga om identitet och beteende, 2) ersätta ett historiskt kvinnoförtryck med ett mansförtryck, 3) upplösa äktenskapet och avskaffa familjen som samhällets grundval -- kom ihåg slagordet: "död åt familjen", som i någon mening kom till därför att människor reagerat mot våld inom familjen men som blir ett lika stort externt hot mot familjen som våldet ett internt hot, för problemet är ju inte familjen utan våldet som i sin tur beror på synden
 - 3.1.2. Relationen mellan föräldrar och barn skadades genom syndens intåg. Människor försöker idag lösa problemet genom att upplösa familjerna, ta ifrån

föräldrarna deras auktoritet som föräldrar och lämna över ansvaret till staten och professionella barnuppfostrare. Följden blir ett ökat främlingskap mellan föräldrar och barn som eskalerar från generation till generation.

3.1.3. Relationen mellan människan och hennes självbild skadades genom syndens intåg. Människor försöker idag lösa problemet genom att odla egoism och själviskhet och sätta jaget som universums centrum, och försöka bli någon annan än den hon verkligen är. Problemet är att människor ändå inte trivs med sig själva, utan blir ensamma och isolerade egoister som hatar sig själva och sin omgivning.

3.1.4. Relationen mellan olika folkgrupper, stammar och språk skadades i och med syndens intåg i världen. Människor försöker idag lösa problemet genom att antingen 1) förneka att det finns några olika folkslag eller etniska grupper alls, 2) genom främlingsfientlighet eller annat sådant separera olika etniska grupper så långt det är praktiskt möjligt, 3) blanda alla folkgrupper och kulturer hur som helst utan någon gemensam ram eller värdegrund

3.1.5. Relationen mellan olika politiska riktningar fungerar inte heller i och med syndafallet. Istället för att försöka samtala med varandra utifrån en gemensam vördnad för Gud som allas domare och nå hållbara kompromisser litar man alltmer på våld och revolution för att få igenom sina egna åsikter, och lyckas då i bästa fall bara ersätta ett förtryck med ett annat där de förtryckta blir förtryckare.

3.2. Försoning mellan människor på grund av Jesu försoning löser problemen utan att göra våld på skapelsen eller våra samveten

3.2.1. Relationen mellan man och kvinna kan upprättas i Kristus utan att könen upplöses eller äktenskapet hotas eller någon förtrycks.

3.2.1.1. Lösningen ligger i att *både man och kvinna underordnar sig varandra i vördnad för Kristus* (Ef 5:21) och att *mannen älskar sin hustru såsom Kristus älskat församlingen och offrat sig för den* (Ef 5:25). Ser ni att Kristus nämns som själva kärnan och förebilden för hur man och kvinna skall leva tillsammans? Jag har under åren upptäckt att många äktenskapsproblem och relationsproblem bottnar i en ovilja att underordna sig varandra därför att man inte i första rummet vill underordna sig Kristus.

3.2.1.2. Lösningen på könsproblematiken ligger alltså inte i att könen avskaffas utan att de förtydligas: männen skall förbli män, och bli ännu mer manliga, och kvinnorna skall förbli kvinnor, och bli ännu mer kvinnliga, och både män och kvinnor skall leva i en god relation med Gud och med varandra på grund av vad Jesus gjort på korset, och med Kristus som förebild. Allt annat blir en förvrängd lösning som bara kommer att förvärpa sakernas tillstånd.

3.2.1.3. Jag har säkert berättat det förut, men måste påminna om min faster och farbror. De fanns med i församlingen där jag växte upp, men så svalnade relationen till Herren och äktenskapet brast. De levde sedan åtskilda under

många år. Men så fick de båda möta Herren och hittade också tillbaka till varandra. I Kristus fanns frälsning både vertikalt och horisontellt.

3.2.2. Relationen mellan föräldrar och barn kan också upprättas i Kristus till vad den är tänkt att vara. I den sista profetboken i GT, Malaki, läser vi att Gud vill *vända fädernas hjärtan till barnen och barnens hjärtan till deras fäder* (Mal 4:6) innan Herrens dag kommer.

3.2.2.1. Jag minns när jag som tonåring läste dessa verser och tyckte att det var konstigt att papporna och barnen skulle ha något som helst med Herrens dag att göra. Det kanske berodde på att jag haft en bra barndom, där mina föräldrar -- trots vissa uppenbara brister -- ändå älskat mig och visat det. Men för min pappa som växte upp i ett missbrukarhem, har dessa tankar en enorm betydelse. Och det var först när min farfar blev frälst på 70-talet som pappa och farfar kunde börja bygga upp något som liknade en relation igen.

3.2.2.2. Jag tror att jag med Bibeln som grund kan säga att problemen mellan barn och föräldrar, framför allt med frånvarande pappor som inte bryr sig, egentligen bottnar i att man inte har en fungerande relation med Far i himmelen. Och när man försöker göra sig av med fadersbegreppet och ersätta det med något annat så är det i själva verket ett försök att avskaffa vår himmelske Fader. Men han låter sig inte avskaffas, tack och lov. Det är sant att varje jordisk regering kan avsättas, men den himmelska regeringen kan inte röstas bort.

3.2.2.3. Jag läste en gång en bok som heter "År av hat" och det handlade om en spansk pojke i USA som hette Raul Ries som växte upp i ett alkoholisthem. Han hatade sin pappa för att han drack, och hatet förpestade hela hans liv. Till slut var han beredd att döda sig själv, sin fru och sina barn för att komma bort från eländet, men då fick han möta Jesus i TV-soffan i sitt hem när han lyssnade till en TV-predikant som förkunnade evangeliet. Han försonades med sin fru, som var en kristen sedan länge, och han kunde förlåta sin pappa, och säga att han älskade honom. Gissa vad -- pappan slutade dricka och blev en varm kristen han också. Gud *vände Rauls hjärta till hans fader*. Den vertikala frälsningen som återställde relationen med *vår himmelske Fader* ledde till horisontell frälsning också där relationen till den jordiske fadern återställdes.

3.2.2.4. Det är också så att det vår tid kallar för generationsklyftor är en effekt av syndens intåg där föräldrar och barn separerats från varandra. Att ha klyftor mellan olika åldrar i Guds församling är helt obibliskt, det är ett uttryck för världslighet och att fädernas hjärtan har fjärmats från barnen. Allt var inte bättre förr, det är sant, men när Pingströrelsen bröt fram i Sverige så förvånade sig de gamla samfundet över att det inte fanns någon separat ungdomsverksamhet, och ändå drogs så många ungdomar med i väckelsen. Jag tror det var något av nyckeln att man ville vara tillsammans alla åldrar och

tjäna Gud tillsammans. Nu skall vi vara tacksam för våra ungdomar som kommer på fredagarna, men egentligen borde det vara så att de fanns här på söndagen också, och vi äldre åkte ner till Ignite på fredagarna. Det vore ett steg i rätt riktning. Jag är så trött på att höra folk säga att vi inte kan ha gemenskap därför att vi är så olika. Det är struntprat. Tror vi inte på samme Jesus? Är det inte samma Ande som skall bo i vårt bröst, ung som äldre?

3.2.2.5. Det sägs också att när pionjären Georg Gustafsson skulle lämna en församlingstjänst för att flytta till en annan stad blev han uppsökt av en av stadens banktjänstemän. Denne tackade honom för att han åstadkommit en sådan ekonomisk förbättring i staden. Georg förstod inte vad han menade, men bankmannen förklarade ungefär så här: "De av våra kunder som gått på era möten har blivit våra bästa kunder. De har slutat supa och slå sina fruar och barn och sköter nu sina avbetalningar." Horisontell frälsning!!! Vad läste vi i bibeltexten: *de skall underordna sig och lyda myndigheter och makthavare och vara beredda att göra allt som är gott, att inte förolämpa någon utan hålla frid och vara tillmötesgående och visa vänlighet mot alla människor.* Kristendomen är inte en revolutionär religion, utan den förändrar samhället genom att enskilda människors hjärtan förändras. Någon har sagt att det gamla Romarrikets ekonomi raserades av att alltför många slavar blev frigivna då slavägarna i stor utsträckning blev kristna.

3.2.3. I Kristus återupprättas människan självbild och hon kan genom frälsningen lära sig att *älska sin nästa som sig själv*. När vi får uppleva frälsningen så lär vi oss två saker: 1) Gud älskar oss som vi är, och 2) Han älskar oss trots att vi är som vi är. Människan är en syndare som inte förtjänar frälsning, men Gud har älskat oss med sådan kärlek att han sändt sin son som ett försoningsoffer för våra synder. Vi behöver alltså inte bli någon annan av egna gärningar, istället får vi förvandlas genom den stora kärlek som Jesus har till oss. Hur skall vi då kunna låta bli att älska varandra och älska oss själva?

3.2.4. I Kristus upprättas och relationen mellan olika folk, språk och etniska grupper utan att förneka att det finns olika folkgrupper. Folkgrupper är bibliskt och är viktigt för att människor skall veta om sitt ursprung. Om vi tycker att vår tid är rasistisk ska vi veta att det var MYCKET VÄRRE då Nya testamentet skrevs. Klyftan mellan t.ex. judar och hedningar var enorm, så djup att *de pånyttfödda judarna i församlingen i Jerusalem hade mycket svårt att smälta att hedningarna i Antiokia hade kommit till tro* och man funderade mycket på hur man skulle lösa de svårigheter som nu uppstod då både judar och hedningar skulle tillhöra samma andliga gemenskap (se Apg 11 och 15). Men Jesus hade ju visat under sin tid att hans evangelium var till för alla folkgrupper (Matt 28:19) och att han inte skulle komma tillbaka förrän alla folk (grek *ethnos*) hade fått höra budskapet. Paulus skriver i Efesierbrevet till hedningarna: *Kom därför ihåg hur det var tidigare: ni var hedningar och kallades oomskurna av dem som kallar sig omskurna, med den omskärelse som utförs på kroppen*

med människohand. Ni var på den tiden utan Kristus, utestängda från medborgarskapet i Israel och hade ingen del i förbunden med deras löfte. Ni levde utan hopp och utan Gud i världen. Men nu har ni, som är i Kristus Jesus och som en gång var långt borta, kommit nära genom Kristi blod. Ty han är vår frid, han som gjorde de två till ett och rev ner skiljemuren. Detta skedde när han i sitt kött tog bort fiendskapen, lagen med dess bud och stadgar, för att av de båda i sig skapa en enda ny människa och så skapa frid. Så skulle han i en enda kropp försona de båda med Gud genom korset, sedan han där hade dödat fiendskapen. Han har kommit och predikat frid för er som var långt borta och frid för dem som var nära. Ty genom honom har vi båda i en och samme Ande tillträde till Fadern. Alltså är ni inte längre gäster och främlingar utan medborgare tillsammans med de heliga och tillhör Guds familj. Ni är uppbyggda på apostlarnas och profeternas grund, där hörnstenen är Kristus Jesus själv. Genom honom fogas hela byggnaden samman och växer upp till ett heligt tempel i Herren. I honom blir också ni uppbyggda till en Guds boning genom Anden. (Efesierbrevet 2:11-22 SFB) Genom Kristi blod och genom Anden och inte längre genom lagen har ALLA folkgrupper tillträde till Fadern. Här är Guds församling unik för där möts olika folkgrupper och språk och stammar i en enda stor familj. I församlingen i Timrå som vi tillhörde tidigare var det en multikulturell upplevelse att gå på bönemötet, för där bad man högt på svenska, finska, engelska, franska, swahili, etiopiska, nepalesiska, och norrländska. Fantastiskt! Det går inte längre att hata främlingen när man fått ta emot Guds kärlek i sitt hjärta, utan då kommer man att älska honom liksom Gud älskar främlingen.

4. Vertikal och horisontell frälsning -- Gud var i Kristus och försonade *hela* världen med sig
 - 4.1. Paulus skriver i 2 Korintierbrevet 5:17-21: *Alltså, om någon är i Kristus är han en ny skapelse. Det gamla är förbi, se, det nya har kommit. Allt kommer från Gud, som har försonat oss med sig själv genom Kristus och gett oss försoningens tjänst. Ty Gud var i Kristus och försonade världen med sig själv. Han tillräknade inte människorna deras överträdelser, och han har anförtrott åt oss försoningens ord. Vi är alltså sändebud för Kristus. Det är Gud som förmanar genom oss. Vi ber å Kristi vägnar: låt försona er med Gud. Den som inte visste av synd, honom har Gud i vårt ställe gjort till synd, för att vi i honom skulle stå rättfärdiga inför Gud.* (Andra Korintierbrevet 5:17-21 SFB)
 - 4.2. Det står här att Gud försonat *världen* med sig. Detta har somliga tolkat som att alla människor kommer att bli räddade till slut, oavsett om de omvänder sig. Det är inte var Paulus menar. Vad han är ute efter är ett *hela världen* berörs av vad Gud har gjort i Kristus.
 - 4.2.1. Försoningen som Jesus vunnit gör att varje enskild människa kan få uppleva verklig frälsning och bli *en ny skapelse* i Kristus. Detta är vertikal frälsning. Men inte bara det.
 - 4.2.2. Försoningen som Jesus vunnit gör att den som är född på nytt *ställs i försoningens tjänst* så att andra kan *försonas med Gud* och med varandra. Detta är horisontell frälsning.